# ЕТИЧЕН КОДЕКС

## на частната индустрия за сигурност в Република България

## Национална асоциация на фирми за търговска сигурност и охрана (НАФТСО)

## I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

На пазара на частните услуги за сигурност в Република България оперират търговски дружества, в които са наети десетки хиляди служители.

Публичните и частните клиенти ще изискват все по-високо качество на услугите, въвеждане и спазване на професионални стандарти и практики, утвърдени на европейско и световно равнище, при стриктно спазване на принципите на демокрацията и правовата защита на гражданите.

Сигурността на служителите, които често са изложени на опасни ситуации, не оставя място за аматьорско отношение и от решаващо значение е всички дейности да бъдат извършвани с необходимия професионализъм.

Частните услуги за сигурност са важни за бъдещото развитие на държавата в единна Европа и следва да допринесат за установяването на едно по-сигурно общество. От всеки търговски субект и от всеки отделен служител се очаква да спазва принципите на професионалната етика, да допринася за престижа на частния сектор и за общественото доверие към него.

Настоящият етичен кодекс е създаден в отговор на обективните потребности за развитие на частните услуги за сигурност и в резултат на дискусията, организирана от сдружения в бранша. Съобразен е с нормите на поведение, разработени от Европейската конфедерация на частните услуги за сигурност CoESS и профсъюзната мрежа UNI-Europa, както и със съществуващите в сектора кодекси и/или правила.

## II. ОБХВАТ, ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ

Кодексът съдържа норми, принципи и стандарти за етика в частната индустрия за сигурност, свързани с поведението на пазара и със съществуващи взаимоотношения от първостепенна важност за осигуряването на минималната необходима степен за професионализъм и качество в интерес на фирмите, служителите, клиентите и обществото като цяло.

Етичните правила са приложими за ръководителите и за останалите служители и се отнасят до:

- отношенията работодател - работник;
- поведението на служителите;
- взаимоотношенията с клиентите, държавните институции и между фирмите.

**Етичният кодекс има за цел:**

- Да определи етичните стандарти за професионална дейност в частната индустрия за сигурност и свързаните с нея отношения.
- Да установи етични правила на пазара на частните услуги за сигурност и да подпомогне развитието на нормални пазарни отношения.
- Да утвърди професионални ценности и култура в дейността и поведението на служителите в частните търговски дружества в индустрията за сигурност и стремеж за непрекъснато повишаване на квалификацията.
- Да издигне престижа в обществото на отделния служител и на частния сектор като цяло.

**Принципи:**

- Върховенство на закона в дейността и поведението на всички субекти в частната индустрия за сигурност.
- Зачитане на човешките права и свободи на гражданите.
- Прозрачност на въведените процедури за и в частните търговски дружества, както и на всички действия, насочени към служители, клиенти и съответните държавни институции.
- Нетърпимост към прояви на нелоялна конкуренция, корупция, дискриминация и неравнопоставеност.

Частните фирми в сферата на сигурността и техните служители на всички нива се ангажират да спазват установените правни норми безусловно и в духа, в които са написани.

## III. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ РАБОТОДАТЕЛ - СЛУЖИТЕЛИ

Подборът и назначаването на персонал в частните фирми са от изключително значение за тяхното развитие и авторитет. Работната сила е ключов фактор за качеството на предоставяните услуги.

- Качеството и стойността на частните услуги за сигурност се влияят силно от качествата и уменията на служителите, които осигуряват/оказват тези услуги.
- Особено важно е новите служители да се подбират въз основа на обективни критерии, които позволяват да се направи реална и справедлива преценка на професионалните качества и умения на кандидатите.
- Също толкова важно е да се вземат предвид моралните качества на кандидатите.
- При спазване на законодателството по отношение на защитата на личните данни, следва да се прилагат стриктни правила за миналото на персонала при активно съдействие от държавните органи за установяване на ефективни процедури. Професионалното обучение на всички нива е ключов момент и основна предпоставка за постигане по-високо качество на услугите и за престижа на частния сектор.
- Частните търговски дружества трябва да гарантират, че служителите им на всички нива са преминали съответното основно и специализирано обучение, изисквано от съществуващите норми и стандарти, в зависимост от спецификата на конкретната дейност.
- Нужно е частните фирми да предложат на своите служители продължаващо обучение с цел те да разширяват своите професионални знания и умения. То следва да бъде предпоставка за професионално израстване.
- Всеки служител трябва да разбере важността от непрекъснато обучение през цялата си кариера, което разбиране следва да намери отражение в отношението му към предлаганите възможности за обучение, заплащани от работодателя. Добрите условия на труд са важен компонент от развитието на фирмите и потенциала на техните служители. Те намаляват рисковете от нелоялна конкуренция, водят до по-висока производителност и допринасят за привлекателността на професиите във бранша.
- Частните фирми за сигурност се ангажират да прилагат безусловно и в духа в който са написани, всички законодателни и договорни разпоредби, които регулират условията на труд в Република България.
- Качествената работа трябва да бъде възнаграждавана по подобаващ начин, да се взима под внимание и да се оценява извършеното и конкретните условия, като в същото време се гарантира конкурентноспособността на фирмата.

- Във всички търговски дружества трябва да се взимат предвид значимите професионални опасности при някои функции в индустрията за сигурност. Всички фирми следва да прилагат установените в страната норми за здравословни и безопасни условия на труд, за да се осигури максимално възможната превенция на професионалните рискове. Всички субекти, ангажирани в частната индустрия за сигурност, следва да признават значението и потребността от социален диалог на всички равнища и да го развиват като гаранция за повишаване нивото на професионализъм, спазване на трудово-правните норми, както и за просперитет на отделната личност, фирма или за бранша като цяло.

## IV. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КЛИЕНТИТЕ

В отношенията на частните търговски дружества в сферата на сигурността и техните клиенти следва непрекъснато да се търси и да се гарантира баланс между:

- потребностите и желанията на клиентите;
- условията на труд и качеството на живот на изпълнителите;
- собствените интереси на фирмата.

Частните фирми в сферата на сигурността, респективно техните сдружения, следва последователно да се противопоставят на договори /конкурси, при които определяща е най-ниската цена и не се отчитат качеството на услугата, условията на труд и обучението на персонала, репутацията на фирмата и рисковете на професията. На фирмено ниво, посредством преговори, да се търсят решения за модернизиране на организацията на работа, с цел да се повиши професионализмът, да се подобри качеството на услугата и степента на удовлетвореност на клиента. Същевременно - да се гарантират добри и безопасни условия на труд, възможности за професионално развитие и сигурност на работното място. За неетична се счита всяка реклама или друга публична изява, която създава невярна представа за качеството, условията и характера на извършваната дейност или услуга. Частните фирми не могат да поемат задължения, които са в противоречие с действащото законодателство или с възприетите в обществото етични принципи.

## V. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Всички частни дейности в сферата на сигурността трябва да се осъществяват при пълно и надлежно спазване на нормативните разпоредби и

конкретните договорености за сътрудничество с държавните институции. При разграничаване и най-строго зачитане на компетенциите на всяка от страните, задължение на всяка частна фирма и съответните служители е да поддържат с органите на МВР добра комуникация и сътрудничество, които да бъдат открити и конструктивни. Фирмите и отделните служители гарантират конфиденциалността на предоставената им информация.

## VI. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ФИРМИТЕ

Частните фирми в сферата на сигурността се задължават да действат по начин, съвместим със закона, с правилата на лоялната конкуренция и морала. Лоялна и честна конкуренция има тогава и когато опериращите на пазара търговски дружества са равнопоставени, спазват определените от държавата правила, плащат данъци, осигуровки и нормални трудови възнаграждения. Недопустимо е частно търговско дружество да изпълнява стопанска дейност, която е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда по непозволен начин интересите на своите конкуренти. Неморално е манипулирането и заблуждаването с цел налагане на цени, които не съответстват на пазарните и са под реалната себестойност на услугата, за да се подбият цените или за да се установи монополно положение. При възникване на спор между фирми от сферата на сигурността, те са задължени да проявят добра воля за диалог и разбирателство.

## VII. ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ

Служителите в частните фирми за сигурност изпълняват професионалните си задължения при спазване на законите на Република България, както и установените права и свободи на гражданите.

- Те не злоупотребяват с правомощията си и носят отговорност за своите действия или бездействие.
- Пазят доброто име на фирмата, която представляват и не уронват престижа на частния сектор.
- Недопустимо е изпълнение на служебни задължения в нетрезво състояние или употреба на упойващи вещества и медикаменти.
- Служителите зачитат правото на живот, здравето и достойнството на всеки човек, когато използват физическа сила, помощни средства или оръжие и то само в предвидените от закона случаи.
- При необходимост и в зависимост от възможностите, всеки служител е морално задължен да се намеси и да окаже помощ на всяко лице,

изпаднало в опасност, както и за предотвратяване/пресичане на престъпни прояви или на опасно поведение.

**Всеки служител в частно търговско дружество в сферата на сигурността следва да бъде лоялен към своя работодател:**

- Той не може да получава лични облаги (освен възнаграждението си) от дейност или услуга, предприета или осъществена от името или за сметка на своя работодател, без неговото знание и съгласие.
- Не бива съзнателно или поради небрежност да разгласява каквато и да било невярна, подвеждаща или друга информация, която представлява търговска тайна на работодателя му или уронва неговия авторитет. Всеки служител е длъжен да изпълнява добросъвестно, възможно най-добре и отговорно служебните си задължения и законните разпореждания на своите ръководители.
- Оказва, при необходимост, професионална помощ на колегите си, както и на други служители от бранша.
- Не може да бъде санкциониран поради факта, че е информирал свой ръководител за случай на нарушение на професионалната етика

**Права на служителите в сферата на частната сигурност:**

- Всеки служител има същите граждански, политически, социални и икономически права, като останалите граждани в Република България.
- Всеки служител има право да получава договорено възнаграждение за качествено свършена работа, съответното социално и здравно осигуряване.
- Служителят има право на:
  - мерки и средства, свързани с личната му сигурност;
  - защита при правомерна употреба на физическа сила, помощни средства или оръжие;
  - подходяща работна среда, здравословни и безопасни условия на труд.

## VIII. ВЪВЕЖДАНЕ НА КОДЕКСА И КОНТРОЛ ЗА СПАЗВАНЕТО МУ

Успехът на този кодекс ще зависи от готовността на всеки субект и страна в частната индустрия за сигурност да приемат неговото съдържание, за

да се гарантира, че той ще бъде прилаган. Всички субекти следва да включат правилата на този кодекс в своите дейности. Търговските дружества, опериращи в сектора на частните услуги за сигурност, следва да включат изискванията на кодекса в своите вътрешни правилници / правила. Представителните организации да популяризират прилагането на настоящия кодекс във възможно най-голяма степен и да контролират въвеждането му на фирмено ниво и в сектора като цяло. Ръководните органи на всички дружества следва да обсъдят и приемат настоящия кодекс. От ръководствата на търговските дружества се очаква да създадат нужните предпоставки за:
- предварителни и периодични оценки за прилагането на кодекса;
- механизъм за контрол и санкции за нарушителите.

## IX. ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият кодекс е препоръчителен за субектите в частната индустрия за сигурност, но всеки подписал го или декларирал приемането му, следва да съобразява дейността и поведението си с него, както и да прилага съдържащите се в него правила. Кодексът влиза в сила след приемането му управителните съвети на дружествата в частния сектор за сигурност и официалното му подписване от представляващите ги.

**По смисъла на този кодекс:**

1. „Авторитет”, „добро име”, „престиж” са: наличие на уважение, доверие и положително отношение.

2. „Добронамереност” и „добра воля” включват:

- готовност за диалог и желание за постигане на съгласие при обсъждане на проблеми и при решаване на спорове;
- Не противопоставяне без достатъчно обективни основания на становища на другата страна.

3. „Коректност” означава:

- формулиране на недвусмислени договорни клаузи и поемане на изпълними задължения;
- точно спазване на поети ангажименти и изпълнението им без едностранни промени, извършени без законово или договорно основание;
- изразяване на ясни и открити становища и предприемане на обосновани действия.

4. „Лоялност” е придържане към поведение, свързано с:

- честност в отношенията с контрагенти и партньори, между работодател и служители;
- опазване авторитета на другата страна.

5. „Общоприети правила за поведение” са съвкупност от изисквания, съобразени с установените в обществото традиции, етични и правни норми.

6. „Почтеност” - изразява се в:
- уважение към другата страна и/или трети лица, зачитане на техните права и въздържане от действия, които пречат за изпълнение на законни задължения;
- неизползуване на нерегламентирани действия и средства за постигане на собствени интереси;
- недопускане на действия или бездействие, противоречащи на общоприетите правила за поведение.

Настоящият Кодекс е приет на 16 март 2017 год. с Протокол №8 от заседанието на Управителния съвет на НАФТСО.

Главен секретар на НАФТСО: Радослав Христов

